

Business
Centre
Club

Warszawa, 18 marca 2022 r.

OPINIA NA TEMAT USTAWY O POMOCY OBYWATELOM UKRAINY W ZWIĄZKU Z KONFLIKTEM ZBROJNYM NA TERYTORIUM TEGO PAŃSTWA

W nocy 12 marca 2022 r. w Dzienniku Ustaw – po ekspresowych pracach parlamentarnych – opublikowano ustawę z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (dalej: „**ustawa o pomocy Ukrainie**”). Oprócz wprowadzenia rozwiązań prawnych, mających na celu uregulowanie statusu prawnego obywateli Ukrainy, ustawa o pomocy Ukrainie wprowadziła specjalne preferencje podatkowe dla podmiotów (osób fizycznych oraz osób prawnych), które chcą wesprzeć uchodźców.

Darowizny pieniężne i rzeczowe jako koszt uzyskania przychodu

Zgodnie z ustawą o pomocy Ukrainie koszty wytworzenia lub cena nabycia rzeczy lub praw będących przedmiotem darowizn przekazanych w okresie od dnia 24 lutego 2022 r. do dnia 31 grudnia 2022 r. na cele związane z przeciwdziałaniem skutkom działań wojennych na terytorium Ukrainy będą stanowiły koszty uzyskania przychodu (nowy art. 52zf Ustawy o PIT oraz art. 38w Ustawy o CIT).

Darowizny powinny zostać przekazane:

- 1) organizacjom, o których mowa w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, lub równoważnym organizacjom określonym w przepisach regulujących działalność pożytku publicznego obowiązujących na terytorium Ukrainy,
- 2) jednostkom samorządu terytorialnego,
- 3) Rządowej Agencji Rezerw Strategicznych,
- 4) podmiotom wykonującym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub na terytorium Ukrainy działalność leczniczą lub działalność z zakresu ratownictwa medycznego.

Kosztami uzyskania przychodów będą również koszty poniesione z tytułu nieodpłatnego świadczenia, którego celem jest przeciwdziałanie skutkom działań wojennych na terytorium Ukrainy, realizowanego w okresie od dnia 24 lutego 2022 r. do dnia 31 grudnia 2022 r.

Oprócz tego koszty związane z darowiznami nie będą brane pod uwagę przy ustalaniu podstawy opodatkowania podatkiem minimalnym (art. 38y Ustawy o CIT).

Brak przychodu po stronie obdarowanych podmiotów niosących pomoc oraz dla Ukraińców

Również po stronie obdarowanych pomoc będzie neutralna z perspektywy PIT oraz CIT. Art. 52zg Ustawy o PIT oraz art. 38x Ustawy o CIT przewiduje bowiem, że do przychodów nie zalicza się wartości darowizn oraz nieodpłatnych świadczeń otrzymanych w okresie od dnia 24 lutego 2022 r. do dnia 31 grudnia 2022 r.

Zwolnienie z podatku dochodowego świadczeń pomocowych

Ustawa o pomocy Ukrainie wprowadza m.in. świadczenia dla osób udzielających zakwaterowania i wyżywienia osobom z Ukrainy uciekającym przed wojną. Warunkiem jest między innymi oświadczenie składającego wniosek (uprawnionego do świadczenia) o niepobieraniu czynszu i wynagrodzenia za świadczoną pomoc.

Nowy art. 52zi Ustawy o PIT oraz art. 38z Ustawy o CIT zwalnia od podatku dochodowego powyższe świadczenie pomocowe. Oznacza to, że świadczenie otrzymane przez Polaków lub mieszkańców w Polsce obywateli innych państw, którzy wsparli uchodźców nie będzie pomniejszone o podatek.

Zmiana rozporządzenia ws. stosowania obniżonych stawek VAT

Jeszcze przed uchwaleniem Ustawy o pomocy Ukrainie weszło w życie rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 3 marca 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie towarów i usług, dla których obniża się stawkę podatku od towarów i usług, oraz warunków stosowania stawek obniżonych (dalej: „**Rozporządzenie zmieniające**”).

Rozporządzenie zmieniające wprowadziło do 0% stawkę VAT dla wszelkich nieodpłatnych dostaw towarów (art. 7 ust. 2 pkt 2 Ustawy o VAT) i świadczenia usług (art. 8 ust. 2 Ustawy o VAT) oferowanych na cele związane z

pomocą ofiarom skutków działań wojennych w Ukrainie. Obniżoną stawkę VAT stosuje się wyłącznie do dostaw towarów lub świadczenia usług dokonywanych na rzecz:

- 1) Rządowej Agencji Rezerw Strategicznych;
- 2) podmiotów leczniczych (np. szpitale);
- 3) jednostek samorządu terytorialnego.

0% stawkę VAT stosuje się **pod warunkiem zawarcia pisemnej umowy między tymi podmiotami**, z której ma wynikać, że dostarczane towary lub świadczone usługi będą wykorzystane na cele związane z pomocą ofiarom skutków działań wojennych na terytorium Ukrainy.

Obniżona stawka VAT obowiązuje do dnia 30 czerwca 2022 r. i może być stosowana do dostawy towarów lub świadczenia usług w okresie od dnia 24 lutego 2022 r. do dnia 4 marca 2022 r.

W opinii ekspertów BCC

- Proponowane zmiany idą w dobrą stronę, należy zauważyć, że, zwolnienia w PIT i CIT dotyczą jedynie darowizn na rzecz określonej grupy podmiotów. **O ile jednak możliwość zaliczenia w koszty podatkowe darowizn bezpośrednio przekazanych na rzecz obywateli Ukrainy mogłaby prowadzić do nadużyć, o tyle krąg podmiotów uprawnionych do przekazywania darowizn na rzecz potrzebujących dotkniętych przez wojnę, którym darowizna mogłaby być przekazana z zachowaniem prawa do ulgi, powinien być znacznie szerszy.**
- Dodatkowo obniżona stawka VAT znajdzie zastosowanie tylko w przypadku dostawy towarów lub świadczenia usług na rzecz Rządowej Agencji Rezerw Strategicznych, JST i podmiotów leczniczych. W katalogu tym zabrakło zatem organizacji pożytku publicznego, zarówno fundacji jak i stowarzyszeń. Ponadto zastosowanie obniżonej stawki VAT uwarunkowane jest bowiem zawarciem pisemnej umowy między podatnikiem dokonującym dostawy lub świadczącym usługi a podmiotem, na rzecz którego świadczenia te będą się odbywały. **W obecnych realiach, pomoc udzielana jest mniej lub bardziej ad hoc, a potrzeba zawierania umów regulujących tą pomoc, rodzi tylko niepotrzebne komplikacje i opóźnienia. Możliwość zawarcia umowy w innej formie wydaje się być zasadna. Ponadto, podobnie jak w podatkach dochodowych, szerszy powinien być krąg podmiotów uprawnionych do przekazania darowizny.**
- Z uwagi na występujące różnice w regulacjach VAT oraz PIT i CIT, część podatników udzielających pomocy, będzie mogła skorzystać z rozwiązań przewidzianych w podatkach dochodowych, uwzględniając wydatki ponoszone na udzielaną pomoc, nie mając jednocześnie prawa do odliczenia podatku VAT ani zastosowania niższej stawki tego podatku.

Materiał przygotowany przez zespół w składzie mec. dr Radosław Bulejak, mec. Agnieszka Ławnica, mec. Bartłomiej Senderowski, mec. dr Jacek Matarewicz.

Dodatkowe informacje:

dr Jacek Materowicz

ekspert BCC ds. podatku VAT, akcyzy oraz prawa karnoskarbowego

☎ 661 975 552

✉ jacek.materowicz@bcc.org.pl

Mirosław Kasprzak

rzecznik BCC

☎ 608 529 504

✉ miroslaw.kasprzak@bcc.pl

Business Centre Club powstał pod koniec XX w., w 1991 roku. Jest prestiżowym Klubem przedsiębiorców i największą w kraju ustawową organizacją indywidualnych pracodawców. Grupa BCC składa się z Klubu BCC, Związku Pracodawców BCC i Studenckiego Forum BCC. Członkowie BCC zatrudniają ponad 400 tys. pracowników, obroty firm sięgają 20 miliardów złotych a siedziby rozlokowane są w blisko 250 miastach. Na terenie całej Polski działają 22 łóże regionalne. Do BCC należą przedstawiciele wszystkich branż, międzynarodowe korporacje, instytucje finansowe i ubezpieczeniowe, firmy telekomunikacyjne, najwięksi polscy producenci, uczelnie wyższe, koncerty wydawnicze i znane kancelarie prawne. Członkami Klubu są także prawnicy, dziennikarze, naukowcy, wydawcy, lekarze, wojskowi i studenci. BCC koncentruje się na działaniach na rzecz rozwoju gospodarki i pomocy przedsiębiorcom, jest ustawowym członkiem Rady Dialogu Społecznego. Koordynatorem wszystkich działań BCC jest Marek Galiszewski.